

Forfatter: Goldschmidt, M. A.

Titel: Udrag fra Arvingen

Citation: Goldschmidt, M. A.: "Arvingen", i Goldschmidt, M. A.: *Arvingen*, udg. af Johnny Kondrup , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1988, s. 16. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-goldschmidt01-shoot-idm140700593686496/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Arvingen

og fik mange Bebreidelser for, at jeg var saa blodagtig eller urenlig, ikke at klæde mig af. Men endelig lykkedes det mig dog en Nat, eller formodentlig en Aften, at komme op, og saa listede jeg mig ned ad den lange Corridor, der førte til den Side af Huset, hvor Ritmesteren havde sit Værelse, og glædede mig til at skulle kalde ham op til Pa-trouilletjeneste. Da jeg kom udenfor hans Dør, hørte jeg ham paa den besynderligste Maade, snart med mandig, blød Stemme, snart i sælsomme Dissonanser, snart jublende og snart i Vaande, synge og mange Gange gjentage:

Es war ein König in Thule,
Hel trofast til sin Grav,
Hans Fæstemø hin feire –
Aa, Sludder, Slud -der-der!
Hans Fæstemø hin feire
Hel trofast –
Aa Sludder!

Saa urimeligt og ubyggeligt det end var at høre et Menneske ene om Natten synge saadan, vakte det hos mig paa uforklarlig Maade Medfølelse blandet med Angst. Jeg havde upaatvivelig et Instinct, der ud af hans Stemme fornåm en menneskelig Lidelseshistorie. I alt Fald gik jeg aldrig mere om Aftenen nær til hans Værelse, og om Dagen, naar jeg saae ham, syntes Begivenheden mig ikke ter at være Virkelighed.

Det Væsenlige ved Ritmesteren, det, som gav hans Tilværelse paa Gaarden Fylde og Farve, var imidlertid hans Hengivenhed for mine Forældre, især for Fader. Overfor »Fruen« var han altid noget strammet op, og jeg har et Par Gange overrasket ham i at bruge Ordet »Chefen«, naar han mente hende, ligesom Middagsbordet ogsaa sommetider hed »Paraden«. Men han var en altfor god Soldat til at nægte, at Escadronen vilde smøge frygtelig af sig, hvis der ikke var en streng Chef, eller at man godt kunde holde af ham, uagtet han var streng. Det var ikke, fordi Moder i Virkeligheden fremtraadte streng; men hun var en harmonisk og overlegen Natur og kunde sige Meget med et Smil. Men skjøndt Ritmesteren upaatvivelig dybt anerkjendte hende og ikke i Reglen vilde have undværet hende, var det dog hans lykkeligste Timer, naar Moder engang – hvilket rigtignok hændre yderst sjelden – var taget bort og ikke kom hjem til Middag, eller

naar hun efter en Sygdom var Reconvalescent og savnedes ved Bordet, uden at der var Bekymring. Saa bleve han og Fader siddende lidt længer end sædvanlig ved en extra Flaske, og saa var det tydeligt at mærke paa Ritmesteren, at han nu havde Alt det for sig, som hans Hjerte væsenlig behøvede. Den Kjærlighed og Agtelse, der var i hans Blik, og den fortrolige Hjertelighed, der var i hans Stemme, staaer bestandig for mig som et Tegn paa et Mønsterforhold mellem Mænd. Fader havde i sit Væsen den Sikkerhed, som betydelig Besiddelse og praktisk Omsorg for mange Menneskers Vel i Regelen giver; men i saadanne Øjeblikke som de nysomtalte havde han tillige noget Barnligt ved sig; han kunde blive begejstret ved Minder af personlig eller almindelig Art, hvilket Ritmesteren ikke kunde; thi i alle Minder, der vare ham dyrebare, hvad enten de angik Kjærlighed eller hans første Uniform, maatte vel blande sig Mismod, om ikke noget Dybere, og han gik ikke gjerne tilbunds i sine Erindringer. Jeg har Grund til at huske, at de engang sad saadan og samtalede og endelig kom til at undersøge, hvad der i sin Tid havde vakt mest Beundring hos dem, og Fader fortalte da en Historie, som han rimeligvis havde fra en Bog, men som jeg aldrig har stødt paa. En ung Ridder var indstævnet for den hemmelige Ret, der holdt sit Møde under en stor Eg. Man var uretfærdig imod ham og fandt ham skyldig; men da Dommen skulde fuldbyrdes, havde ingen af dem Mod til at binde an med ham, hvorpaa han i Tillid til sin Uskyldighed lagde sit Skjold fra sig; men de havde ikke Mod endda; saa tog han ogsaa Harnisket af og udfordrede dem, men de turde endnu ikke; endelig aftog han Hjelmen, og saa fore de imod ham, og efter lang Kamp blev han fældet. – Ritmesteren havde maaskee ikke Sands for den idealt-bittere Uvillie og den Domfældtes høie Tro paa Uskyldighedens Magt, som Fader efter sin Natur blev tiltrukket af, men fandt Ridderens Adfærd ufor-sigtig. Derom opkom en ivrig Disput, som pludselig afbrødes ved, at Ritmesteren sagde: »Naar Axel skal ud i Verden, skal han tage Rustning paa, og Pokker ikke tage den af, naar Flabene vil gjøre ham For-træd.» – »Naa, ja, saadan,» sagde Fader og blev taus.

For mig staaer hin Fortælling af Fader som en Sjældenhed; han vilde i Regelen ikke udtale sig med Følelse, og syntes stadig at befinde sig i en rolig, uforstyrret Alvor. Men jeg gav selv engang Anledning til, at hans Hjerte ligesom blødte paa Grund af en ham eiendommelig Sensibilitet. Historien geraader mig just ikke til Ære; men jeg kan